

NÁZEV VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CHARAKTERISTIKA:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je složen ze tří složek – Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Tento předmět se vyučuje s časovou dotací 4 hodiny týdně v 6.-8. roč., v 9. roč. s časovou dotací 5 hodin týdně. Nejde o předmět samostatný, ale využívá vazeb na další předměty – Dějepis, Hudební výchovu, Výchovu k občanství. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Vyučovací předmět Český jazyk a literatura zahrnuje část tématických okruhů průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Environmentální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Ve výuce Komunikační a slohové výchovy se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posuzovat jeho obsah, učit se posuzovat textovou výstavbu a kompozici textu. V Jazykové výchově získávají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování si spisovné podoby českého jazyka. Poznávají i další formy jazyka. Základem je logické myšlení, které pak vede k přesnému vyjadřování, složitější a přesnější výstavbě textu psaného i mluveného. Žáci jsou vedeni k tomu, aby rozlišili podstatu textu, uměli třídít, zařazovat podle jednotlivých hledisek a kritérií, zobecňovat, hledat různé významy slov, textu. Český jazyk je tak základem poznání, ale i informací. V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, pochopit autorův záměr, formulovat vlastní názor na přečtené dílo. Rozlišuje fikci od skutečna. Učí se čtenářským návykům, učí se schopnosti interpretace. Měli by dospět při seznámení se s dílem a jeho přečtením k určitým prožitkům, které by měly mít dopad na žákovy postoje, měly by žáka obohatit, ovlivnit. Nebo alespoň seznámit s nepoznaným.

Formy a metody práce se užívají dle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce, referáty, vyhledávání na PC. Žák samostatně interpretuje, srovnává, hodnotí, zaujímá subjektivní postoj k danému tématu.

Hodnocení probíhá slovně i známkou. Hodnotí se nejen dílčí zvládnuté učivo, ale ve slohové a literární části i kontinuita, zařazení nového učiva do již probraného, umění orientovat se v textu, porozumění, schopnost kritického postoje, samostatnost, jazyková úroveň, spisovné jazykové prostředky, vytříbenost ve vyjadřování atd. Cílem není nacházet chyby, ale odstraňovat je, motivovat žáky k lepším výsledkům, najít si vztah k mateřskému jazyku, četbě, slušnému vyjadřování se.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- organizování a plánování vlastního učení
- vyhledávání v různých pramenech a třídění informací
- uvádění věcí do souvislostí, užívání termínů
- kritické posouzení svých výsledků a jejich zhodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- rozpoznat a pochopit problém, vyřešit jej, využít vlastního úsudku
- k řešení problému využít získaných vědomostí
- problém řešit jak ve skupině, tak i samostatně
- obhájit svá rozhodnutí, nést za ně zodpovědnost v podobě hodnocení vyučujícího

Kompetence komunikativní:

- správně se vyjádřit, řadit myšlenky v logickém sledu za sebou, být výstižnými a kultivovanými v ústním i písemném projevu
- obhájit svůj názor, zapojit se do diskuse, argumentovat
- porozumět většině informačních a komunikačních prostředků, porozumět většině textů, reagovat na ně, komunikačních prostředků umět využít pro své vyjádření
- získané komunikativní dovednosti využít v praxi

Kompetence sociální a personální:

- spolupracovat při jednotlivých zadáních jak samostatně tak i ve skupinách, umět se ve skupině prosadit, podřídit se pravidlům týmové práce
- požádat o pomoc, je-li třeba, umět jednat slušně a ohleduplně
- čerpat i z názorů druhých, přispívat svými vědomostmi a novými poznatky při řešení daného úkolu, umět se zapojit do diskuse
- ovládat a řídit své chování, získávat sebedůvěru

Kompetence občanské:

- vcítit se do situací jiných lidí, umět odhalit, ale i postavit se proti fyzickému a psychickému násilí v literárních textech
- projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům, ocenit kulturní dědictví

Kompetence pracovní:

- využít získané znalosti českého jazyka a literatury a využít jich při přípravě na svou budoucnost, využít jich pro své profesní zaměření